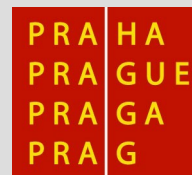


Y36PSI

Jmenné služby



Program

- úloha jmenných služeb
- informace ve jmenných službách
- jmenné služby
 - X.500
 - DNS
 - ostatní

Úloha jmenných služeb

- specializovaná databáze
 - adresář,
 - optimalizace pro čtení a vyhledávání,
 - občasné aktualizace,
 - distribuce,
 - replikace,
 - chybí podpora transakcí.
- úlohy
 - překlad,
 - ověření,
 - vyhledání (lokalizace),
 - poskytování podrobných informací (vlastností).

Jmenné služby

- soubory
- X.500
- LDAP - Lightweight Directory Access Protocol
- DNS - Domain Name System
- NIS – Network Information Service
- CDS - Cell Directory Service
- MS Active Directory
- ...

X.500

- CCITT X.500 - X.521
- 1988 – ISO 9594
- hierarchický jmenný prostor
- komunikace klient – server
 - DAP (Directory Access Protocol)
 - OSI protokol
 - LDAP (Lightweight Directory Access Protocol)
 - TCP/IP, vynechané funkce, nedefinuje adresář
 - původně jen přístupový protokol k X.500 serveru
 - postupně vznikl LDAP server
- decentralizovaný, jednotný globální prostor, podpora libovolných atributů, složité dotazy, podpora autentizace, ACL

X.500 - organizace dat

- záznam – relativní jedinečné jméno (Relative Distinguished Name)
 - jeden nebo více atributů
- jedinečné jméno (Distinguished Name) – posloupnost všech relativních jedinečných jmen od kořene
- atributy (X.520)
 - C Country, SP State or Province, L Locality, O Organization, OU Organization Unit, CN Common Name
- příklady
 - CN=Jan Kubr, C=CZ
 - CN=Jan Kubr, O=CVUT, C=CZ
 - CN=CVUT, C=CZ
 - CN=atm.felk.cvut.cz, OU=FELK, O=CVUT, C=CZ

LDAP datový model

- záznam
 - identifikován DN.
- atributy
 - tvoří záznam,
 - jméno,
 - typ,
 - hodnoty.
- typy
 - int,
 - bin,
 - cis,
 - ces,
 - dn,
 - tel.
- třídy – objectclass
 - definice atributů,
 - standardní třídy,
 - uživatelské třídy.
- DIT - Directory Information Tree
 - struktura adresářového stromu.
- odkaz na jiný LDAP server
 - atribut ref a LDAP URL
 - <ldap://ldap.cvut.cz/o=cvut,c=cz>

LDAP funkce

- LDAP - rfc2251-6
- dotazování a prohledávání
 - search,
 - compare.
- změny dat
 - add,
 - delete,
 - modify,
 - modifyRDN.
- autentizace
 - abandon,
 - bind,
 - unbind.
- možnost definovat vlastní operace.

Aplikace využívající LDAP

- **servery**
 - University of Michigan LDAP server,
 - OpenLDAP server,
 - iPlanet Directory Server,
 - Active Directory.
- **email klienti**
 - MS Outlook, MS Outlook Express - Adresář,
 - Evolution,
 - Thunderbird.
- **samostatní klienti**
 - LDAPconf,
 - OpenLDAP.
- **Samba**
- **LDAP PAM**
- ...

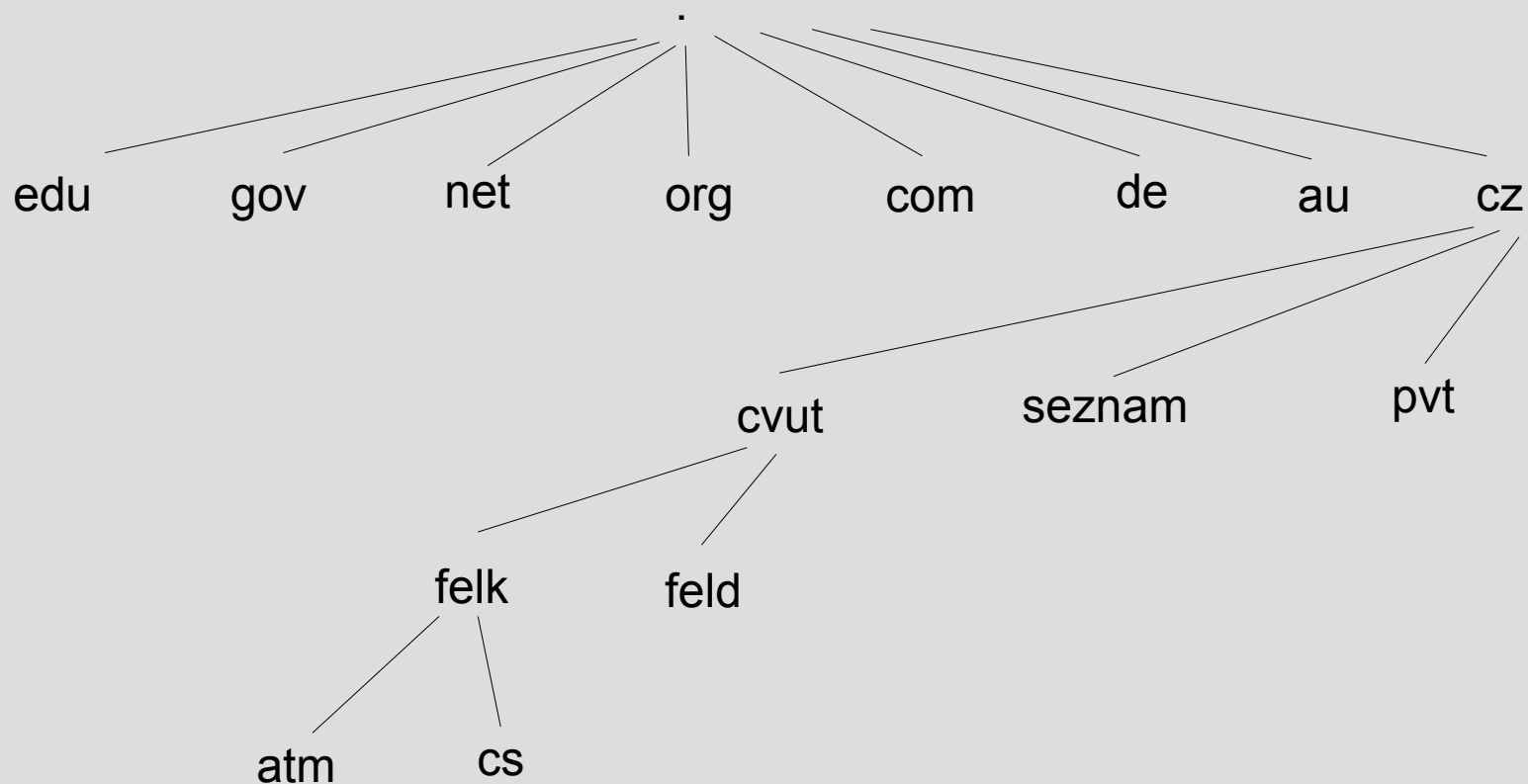
DNS

- Domain Name System – rfc1024, rfc1025 ...
- primárně určen pro překlad jméno – adresa
- vychází z host.txt
- informace
 - A 32b IP adresa
 - NS autoritativní jmenný server
 - CNAME synonymum ke jménu
 - SOA start of authority
 - PTR reverzní překlad
 - HINFO popis SW a HW
 - MX preference a jméno mail serveru
 - TXT textový řetězec
 - AAAA 128b IP adresa
 - ...

DNS komponenty

- jmenný prostor a zdrojové záznamy
 - stromová struktura
 - jméno 0 – 63 B, celkově max. 255 B
 - absolutní jméno - atm.felk.cvut.cz.
 - relativní jméno - atm
- jmenné servery
 - datové sklady vytvářející jmennou databázi
 - odpovídají na dotazy
 - synchronizují databázi
 - udržují mezipaměť odpovědí
- resolvery
 - soustava knihovných funkcí zaručující překlad
 - je součástí klienta i DNS serveru

DNS domény



DNS - typy serverů

- primární
 - udržuje data o zóně
 - autoritativní server
- sekundární
 - kopíruje si data z primárního serveru
 - autoritativní server
- caching only
 - není autoritativní pro žádnou zónu (na rozdíl od pri. a sek.)
- root
 - udržuje záznamy root domény
- forwarding
 - předává rekurzivní dotaz (odlehčení linky), může sám resolvovat
- slave
 - jen forwarding (problém s terminologií)

DNS komunikace

- protokol TCP i UDP
- port 53/udp, 53/tcp
- UDP max 512B – jinak TCP
- zone transfer – TCP
- dotaz se posílá na víc serverů
 - první odpověď je platná, ostatní se zahodí
 - možnost nekonzistence nameserverů
- dns dotaz, dns odpověď
 - rekurzivní dotaz a odpověď
- dns update
 - podpora pro ddns; informace o zóně, předpoklady, update

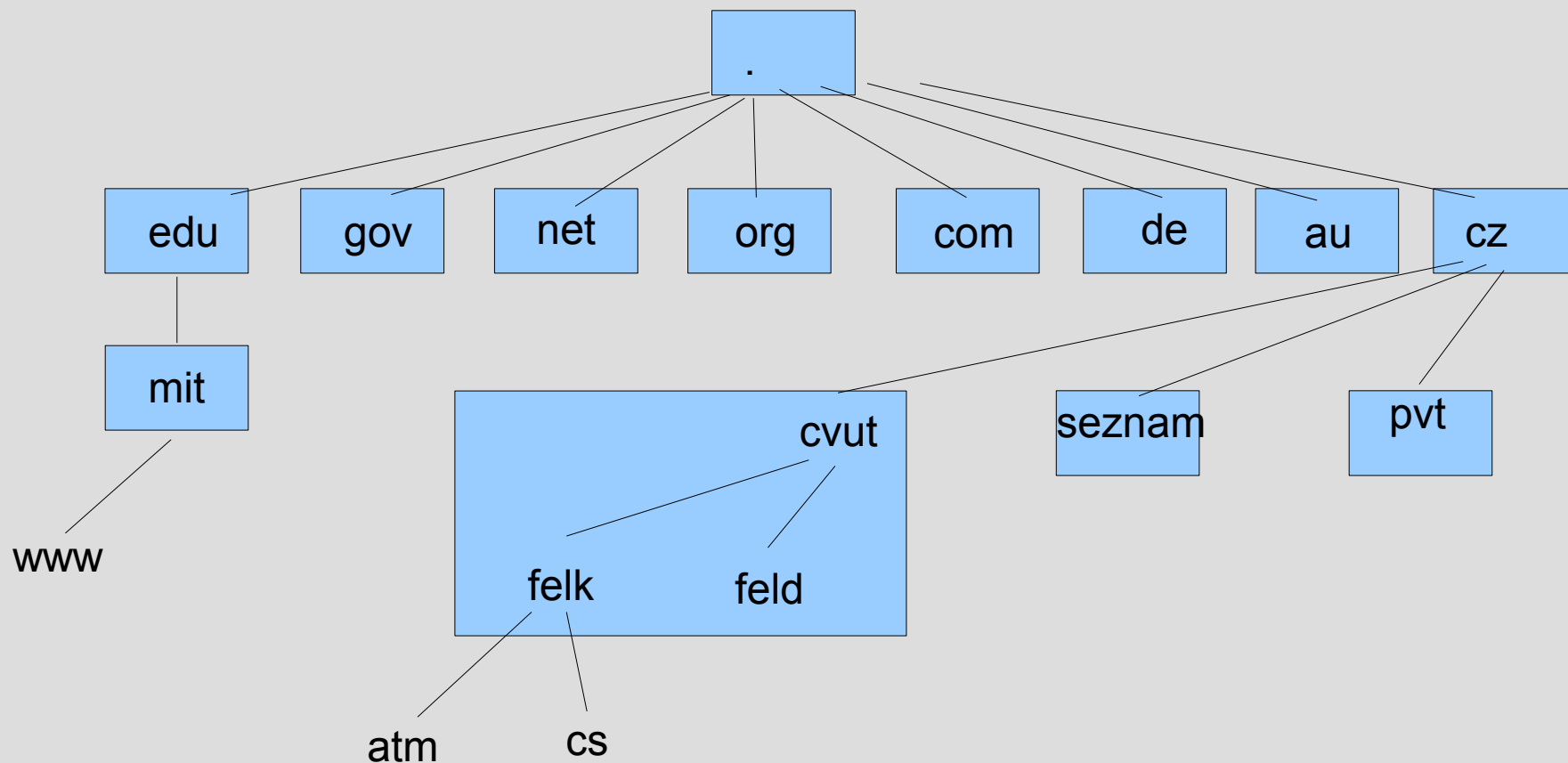
DNS komunikace II

- pozitivní, negativní caching
- dns notify
 - informace sekundárním serverům o změně
- replikace primárního serveru
 - inkrementální zone transfer
- autentizace

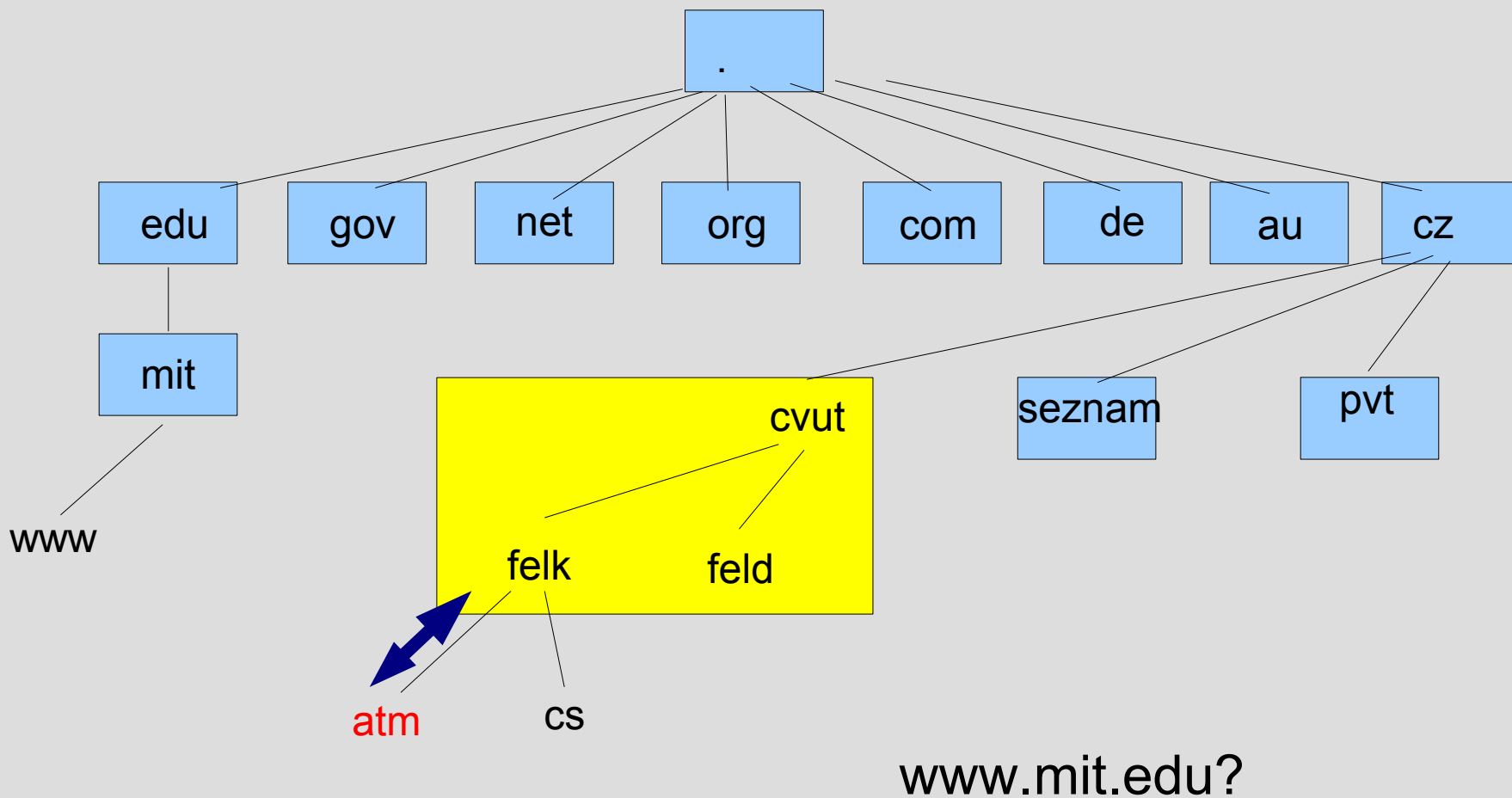
DNS dotaz

- může být zodpovězen autoritativně i neautoritativně
- pokud server nezná odpověď – obrací se na **root** **servery** a potom postupuje směrem k subdoménám podle NS záznamů
- může být vyžadován UDP checksum
- omezení UDP odpovědi na 512B
- obsahem odpovědi je i doba platnosti

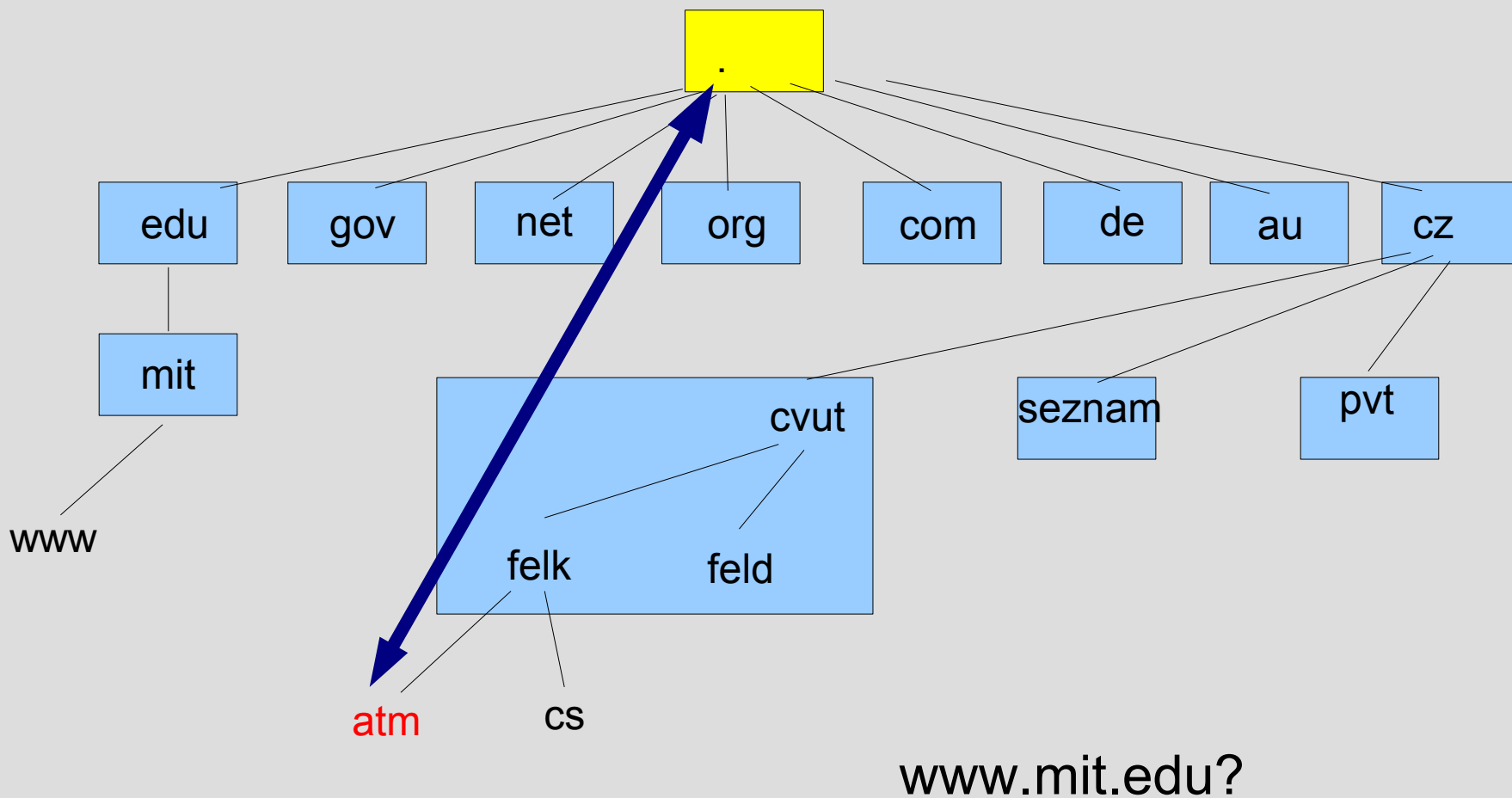
DNS dotaz



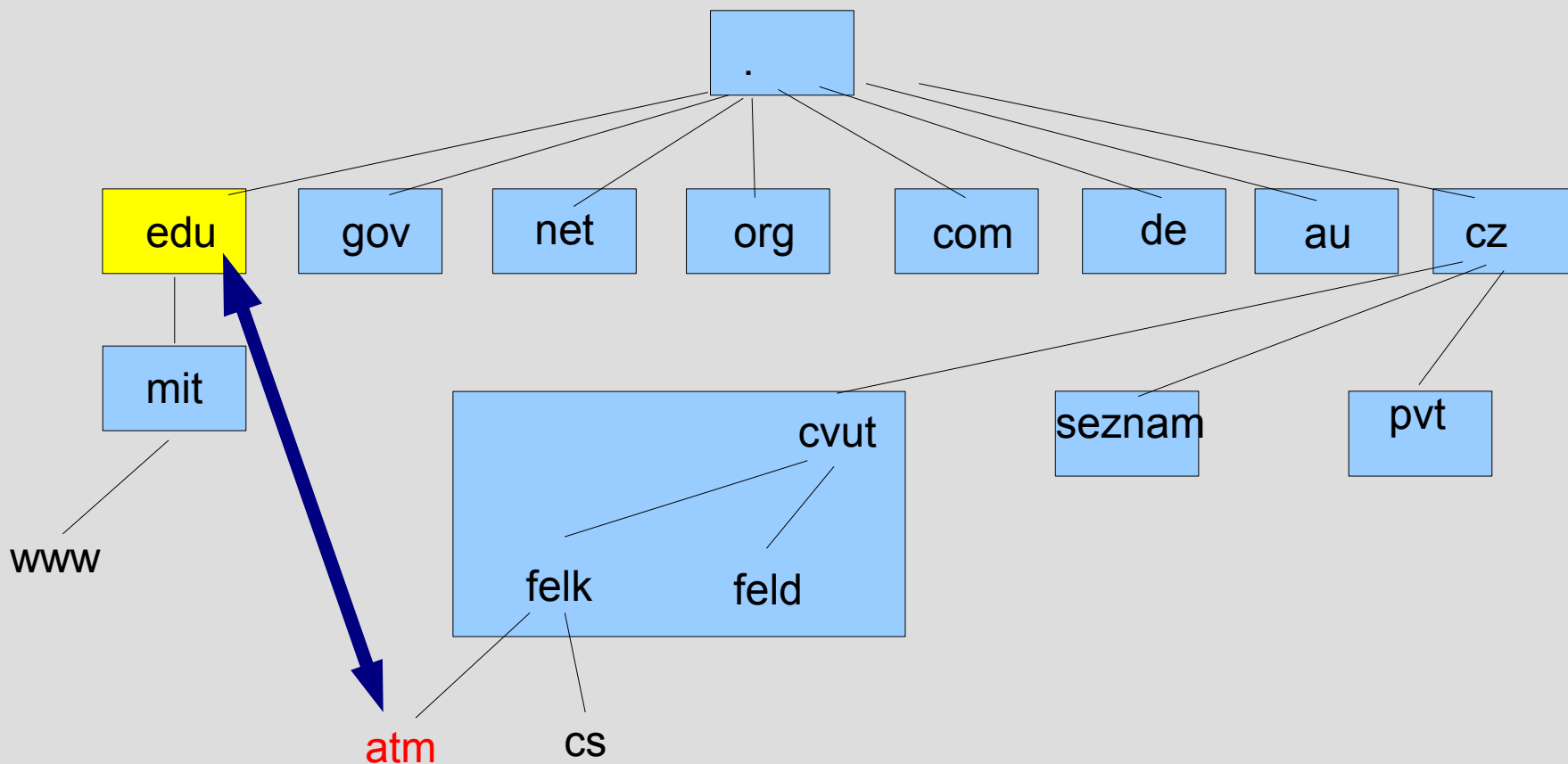
DNS dotaz - nerekurzivní



DNS dotaz - nerekurzivní

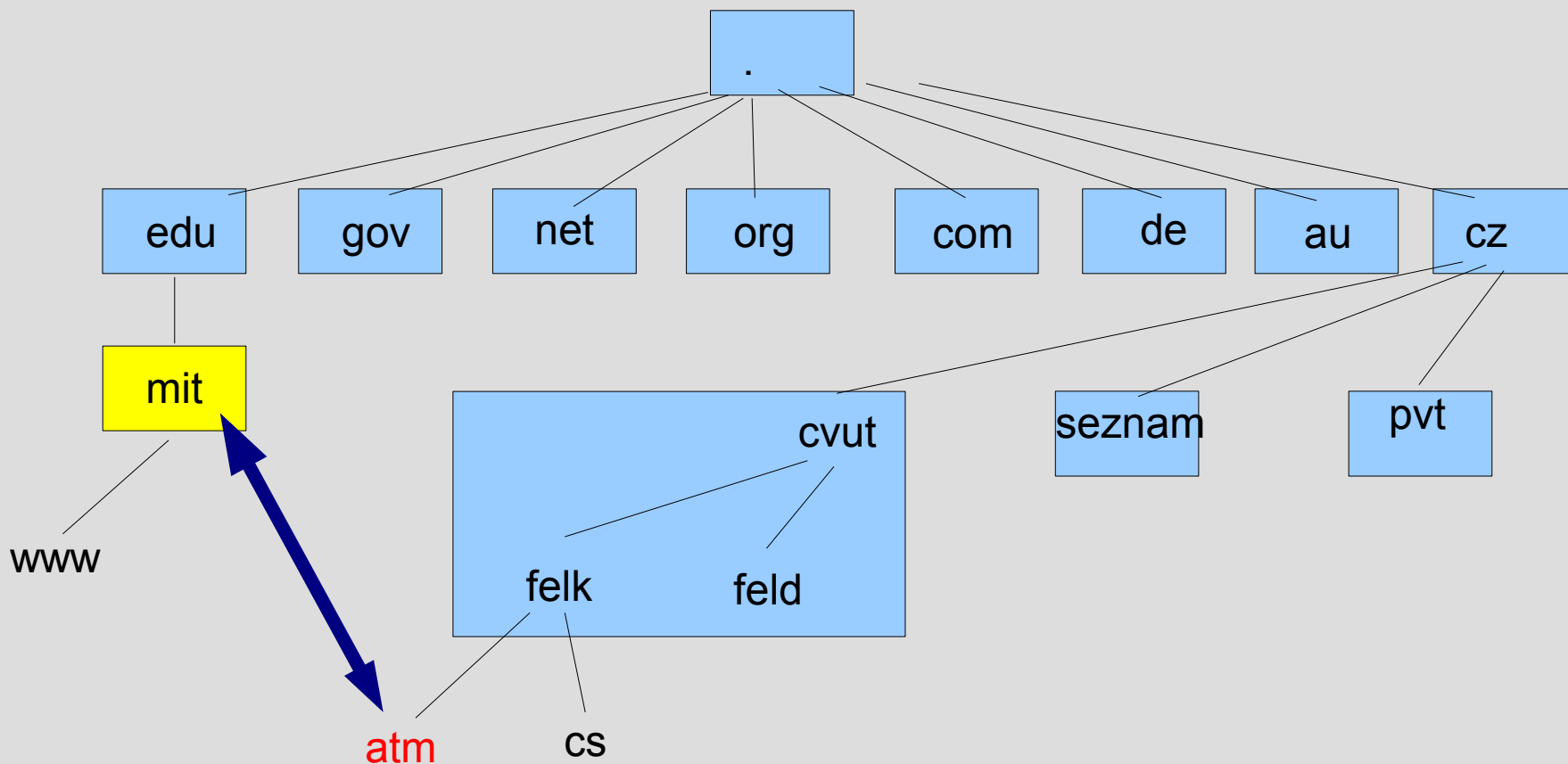


DNS dotaz - nerekurzivní



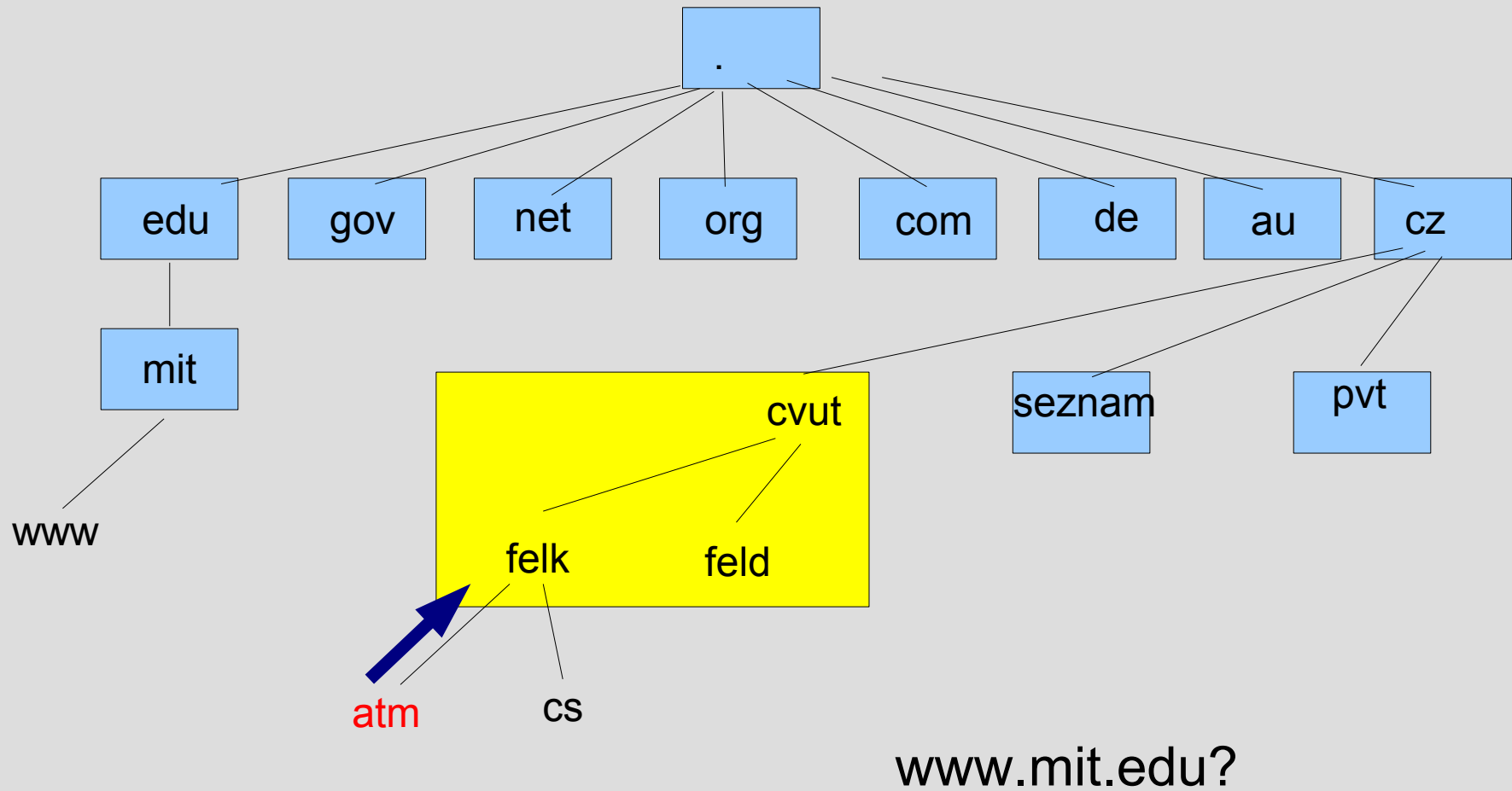
www.mit.edu?

DNS dotaz - nerekurzivní

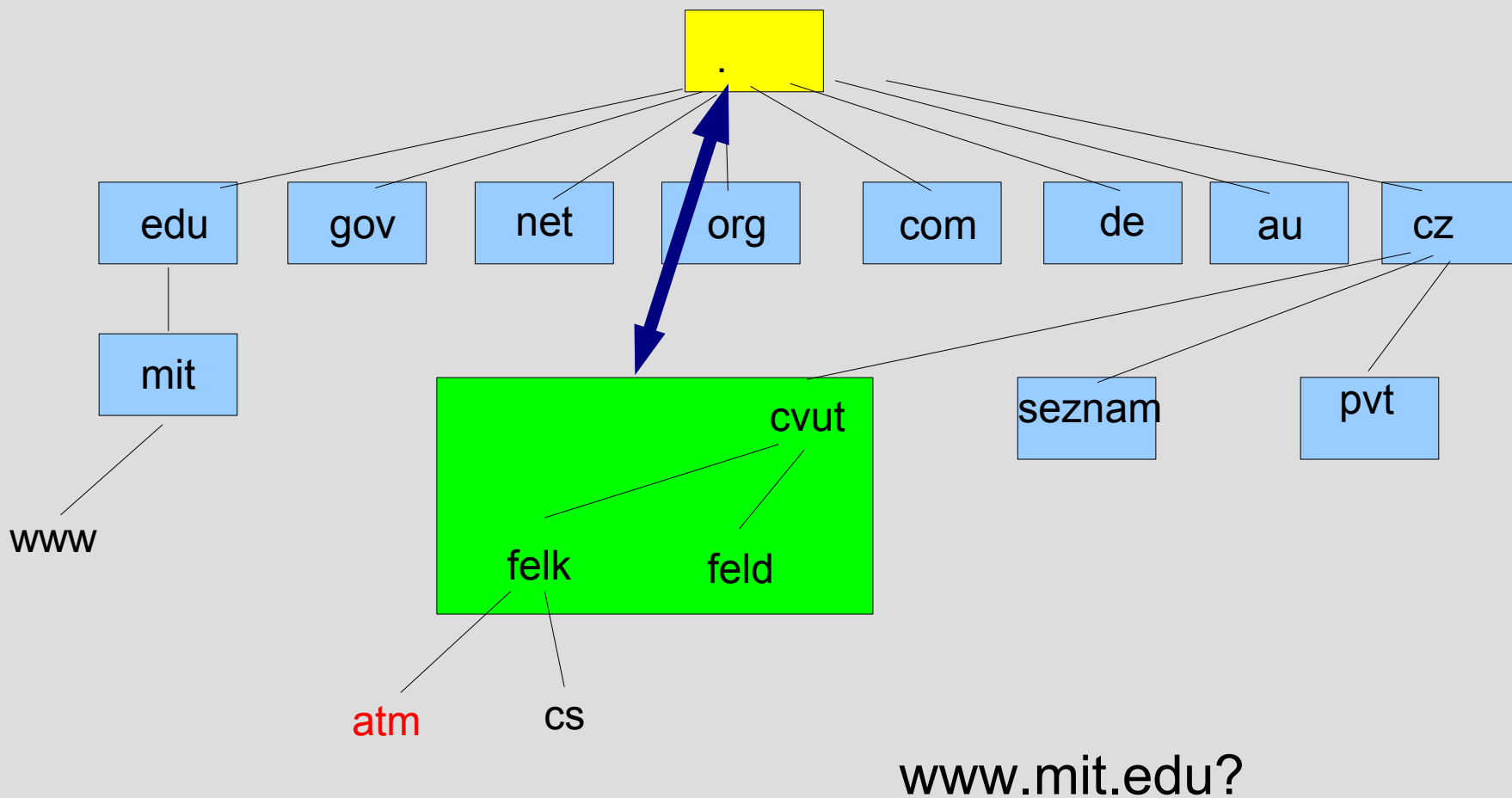


www.mit.edu=18.7.22.83

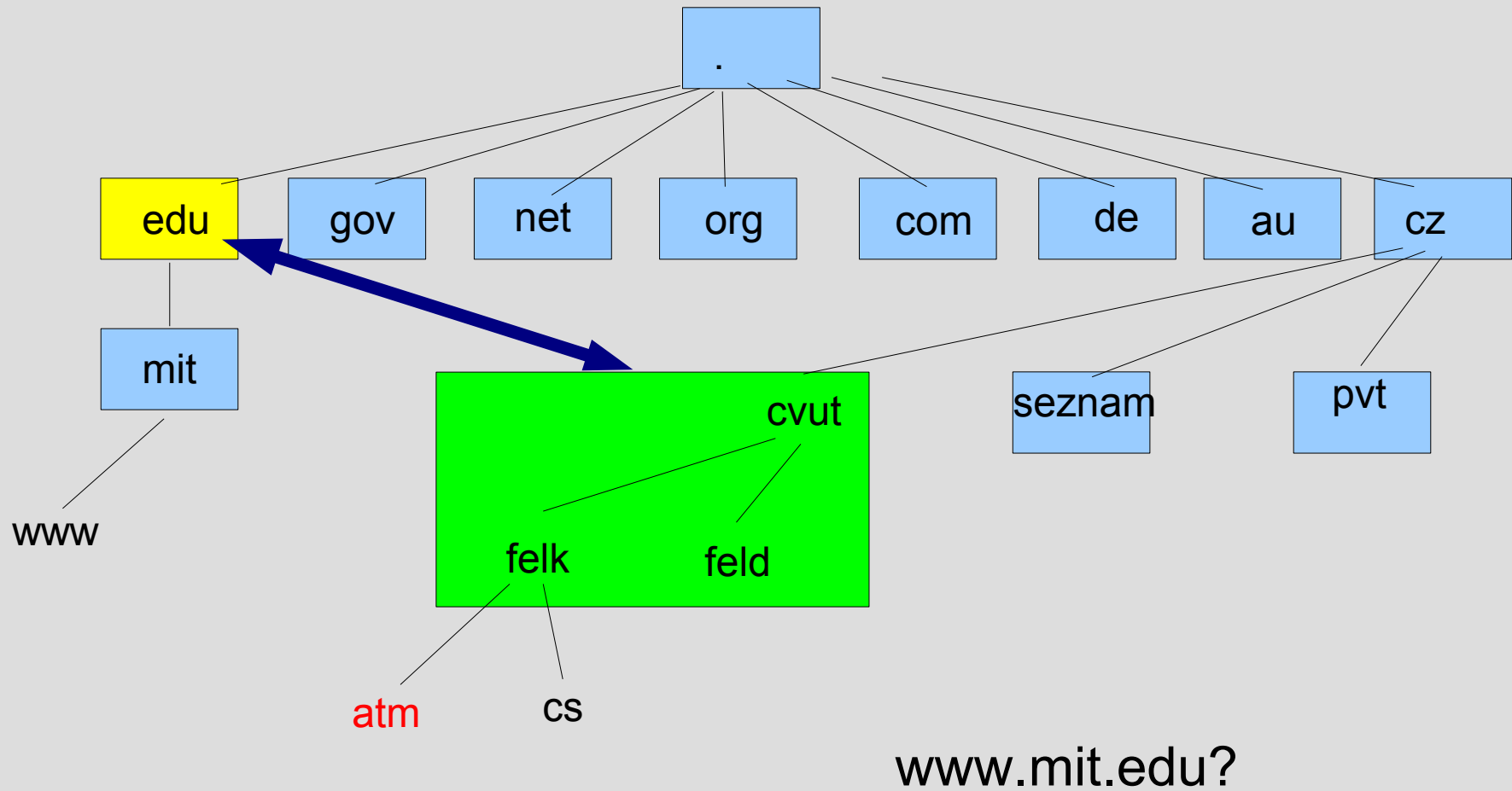
DNS dotaz - rekurzivní



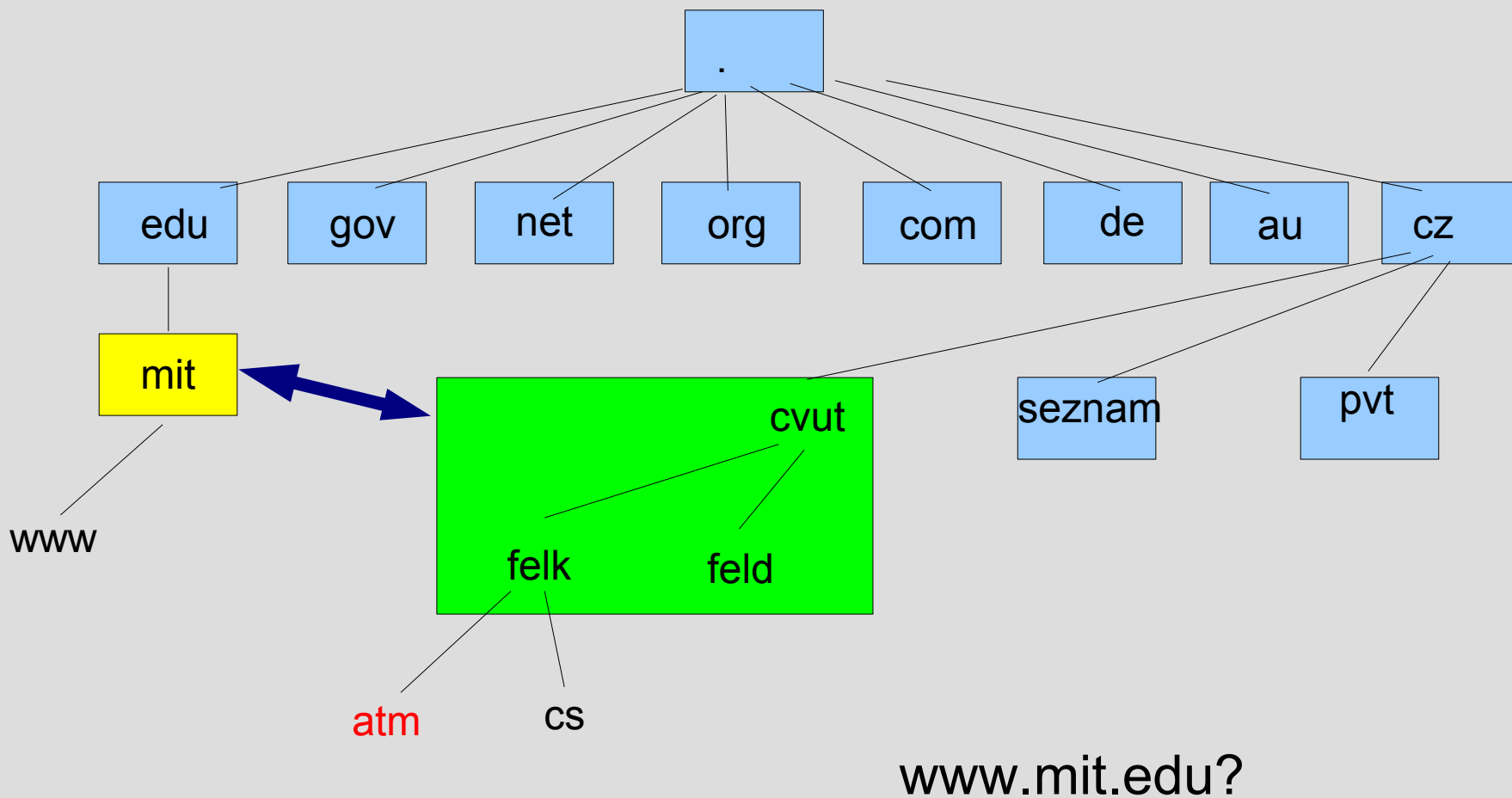
DNS dotaz - rekurzivní



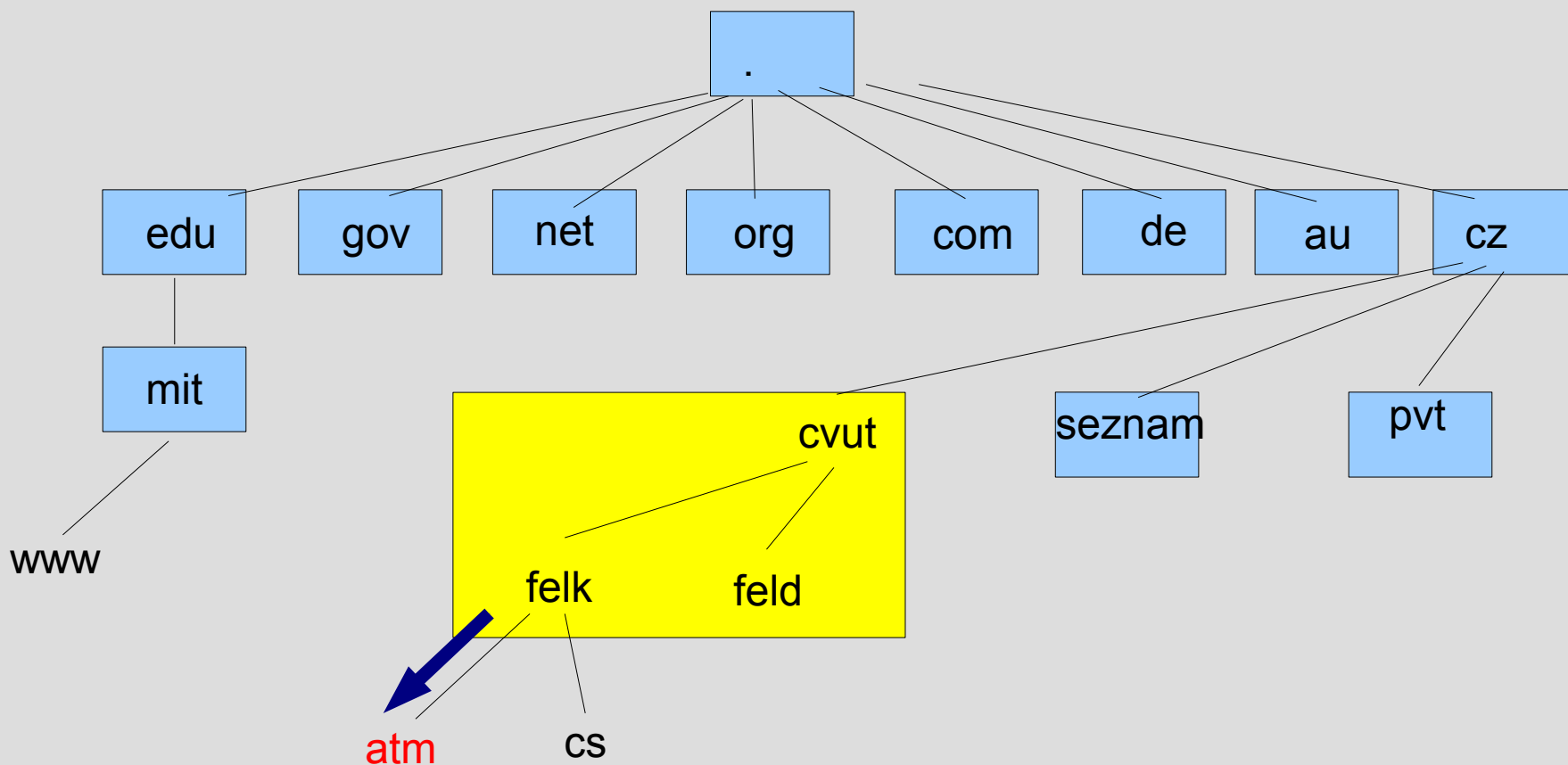
DNS dotaz - rekurzivní



DNS dotaz - rekurzivní

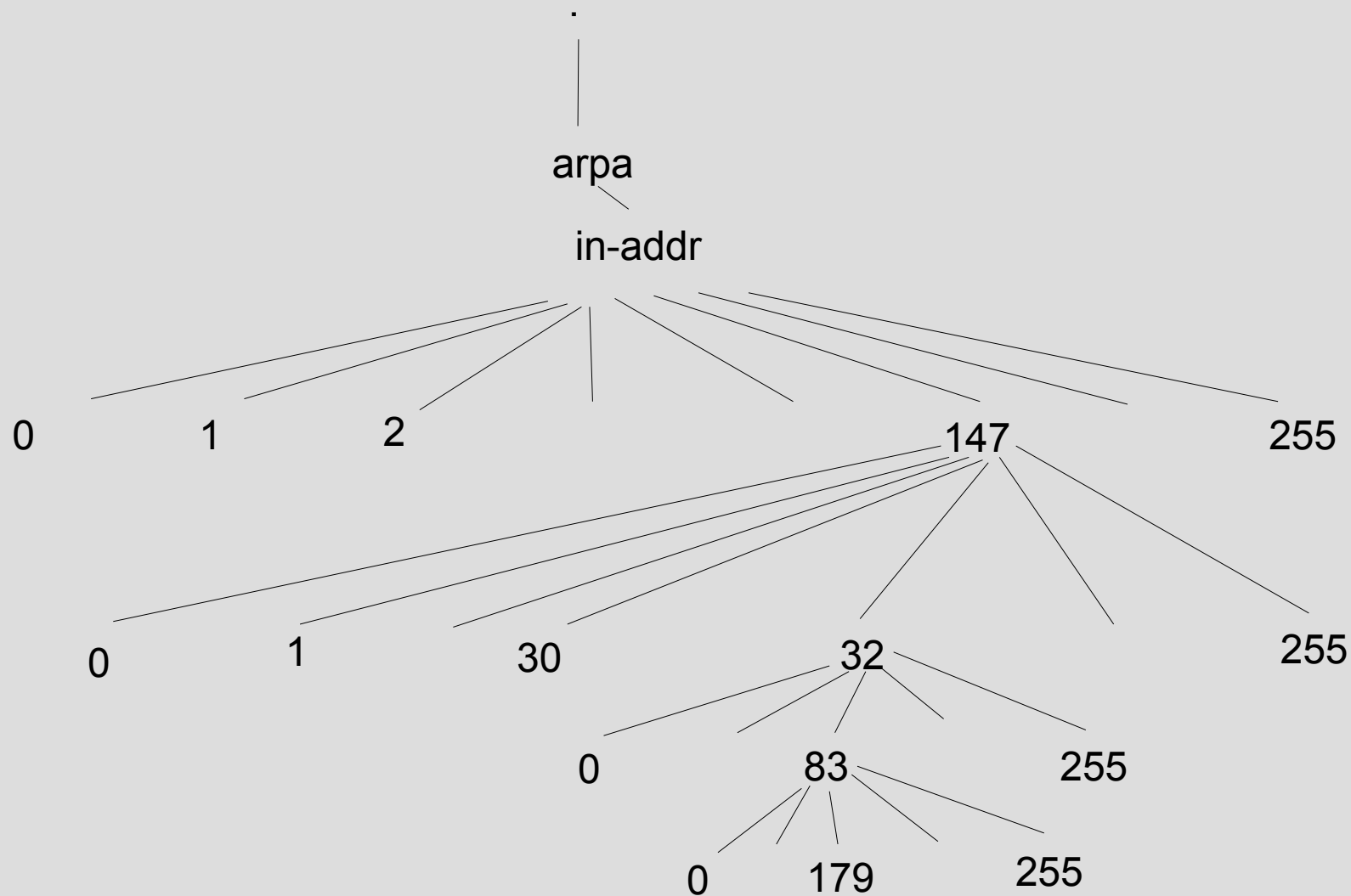


DNS dotaz - rekurzivní

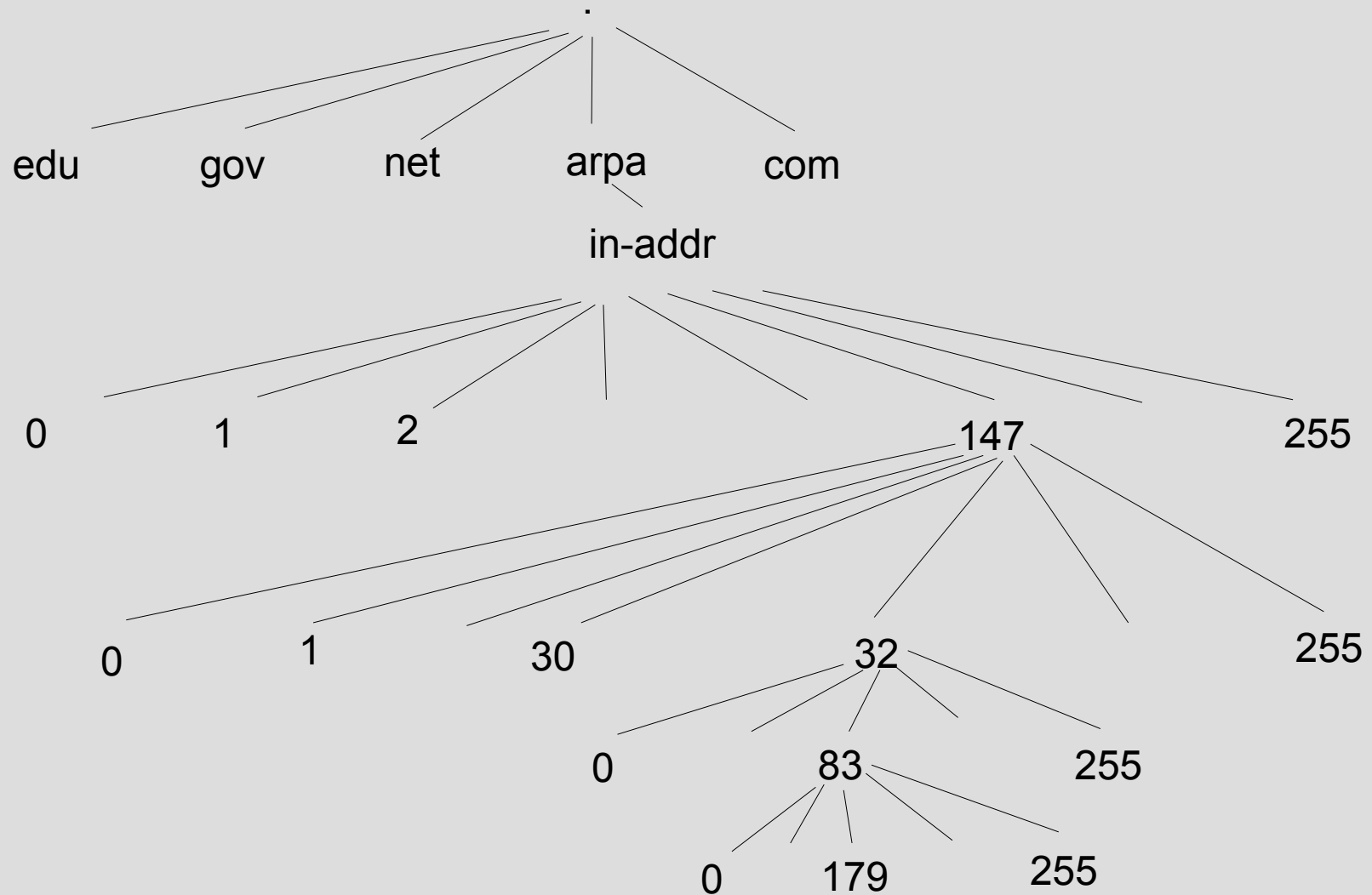


`www.mit.edu=18.7.22.83`

Reverzní dotaz



DNS reverzní doména



Kombinace služeb

- integrace různých služeb v distribuovaném prostředí
- kombinace jmenné služby s portmapem
- DCE RPC, SUN RPC, JAVA RMI, CORBA

Zajímavé odkazy

- <http://www.cesnet.cz/doc/techzpravy/2000-4/>
 - Technická zpráva CESNET – Adresářové služby
- <http://www.earchiv.cz/a909s200/a909s200.php3>
 - seriál o hledání na Internetu Jiřího Peterky



dsn

???